

22. marts 2024

FM 2024/103

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke tiltag vi kan tage for at sikre bedre rådgivning om forældreskab og ansvar med henblik på at højne sandsynligheden for at flere forældre kan tage vare på egne børn og dermed nedbringe antallet af anbringelser

(Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit)

Det her er en af de svære og følsomme debatter. Men det er samtidig en vigtig debat og en debat, som vi er nødt til at have. Det handler om sårbare forældre og uskyldige børn. Vi er nødt til at gøre endnu mere end hidtil for at hjælpe kommende forældre. Vi skal blive bedre til at fortælle, hvad et ansvarligt forældreskab handler om. Vi skal blive bedre til at støtte sårbare mennesker, der sætter børn i verden. Og vi skal være bedre til at sikre de uskyldige børn det bedst mulige liv.

Som samfund har vi i mange år brugt tid og kræfter på at sikre børn og forældre en god tilværelse, hvor de kan have et godt liv som en familie. Der er jo ingen af os, der mener noget andet. Men alligevel er det deprimerende og bekymrende at kigge på, hvordan det så rent faktisk går.

Udgifterne til anbringelser af børn udenfor eget hjem er nemlig stærkt stigende. Udgifterne i Qeqertalik Kommune er steget fra 13,5 millioner kroner i 2018 til 19,2 millioner kroner i 2022. Udgifterne i Kommuneqarfik Sermersooq er steget fra 242,2 millioner kroner i 2018 til 278,9 millioner i 2022. Udgifterne i Avannaata Kommunua er steget fra 51,3 millioner kroner i 2018 til 71,1 millioner i 2022. Det er vanskeligt at sige noget om udviklingen i Qeqqata Kommunua og i Kommune Kujalleq¹:

Tidligere undersøgelser har vist, at omkring 750 børn og unge under 23 år er anbragt uden for hjemmet². I 2018 kostede det i gennemsnit 2.775 kroner i døgnprisen pr. anbragt barn på en døgninstitution. Det er mere end 1 million kroner om året, og med den generelle prisudvikling in mente, så må det forventes at være endnu dyrere i dag, hvilket også indikeres af kommunernes relativt voldsomme merforbrug på området.

Det er ikke godt nyt. Jeg er opmærksom på, at der i denne valgperiode er udarbejdet en handlingsplan på området med fokus på forebyggelse og på at nedbringe antallet af anbringelser³. Men jeg synes alligevel, at vi mangler en grundlæggende debat om, hvad vi aktivt kan gøre for at sikre bedre forældreskab.

Det er en menneskeret at føde børn og ingen skal nogensinde igen have lov til at fratage enhver kvindes ret til at bestemme over sin egen krop.

¹ Svar på § 37 spørgsmål nummer 95-2023

² Døgninstitutionernes Årsberetning 2020 og Kortlægning af plejefamilieområdet i Grønland 2021, VIVE.

³ Bedre forebyggelse, færre anbringelser: Handlingsplan for det forebyggende arbejde i familier 2023-2030 – Udgivet af Naalakkersuisut november 2022

Det betyder, at vi i stedet er nødt til at opgradere rådgivning og forebyggelse. Dette arbejde bør starte allerede i folkeskolen, hvor jeg mener, at der skal mere fokus på seksualundervisning og undervisning i det at være en god og ansvarlig forælder. Disse undervisningsformer må og skal fortsætte på ungdomsuddannelserne.

Men det er efter min mening ikke nok at sætte ind her. Vi er nødt til også at have godt fat i forældrene under graviditeten. Her skal der sættes ind med massiv støtte og rådgivning af sårbare forældre med henblik på, at de bliver i stand til at tage sig af deres eget barn. Det vil også være en idé at have særligt fokus på gravide, der allerede er i den situation at have fået anbragt et barn. Her skal målet være, at forældre ikke kun skal blive i stand til at tage sig af deres kommende barn, men også at deres allerede anbragte børn kan flytte hjem.

Vi er nødt til at gøre mere end i dag, og vi er nødt til at gøre det hurtigt. Jeg ser frem til at høre partiernes og Naalakkersuisuts holdning og idéer til, hvordan vi kan sikre bedre forældreskab og deraf følgende harmoniske familier, der ikke har behov for at få anbragt deres børn uden for hjemmet.

Jeg ønsker alle en god debat.